

Sygn. akt I NKRS 63/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Redzik (przewodniczący)

SSN Mirosław Sadowski (sprawozdawca)

SSN Krzysztof Wiak

w sprawie z odwołania M. P.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z 8 czerwca 2022 r.
w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu
na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w R., ogłoszonym
w Monitorze Polskim z 2021 r., poz. 8,

z udziałem P. K.,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 12 stycznia 2023 r.,

**uchyla zaskarżona uchwałę i sprawę przekazuje Krajowej
Radzie Sądownictwa do ponownego rozpatrzenia.**

UZASADNIENIE

Uchwałą nr [...] z 8 czerwca 2022 r., w przedmiocie przedstawienia wniosku
o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w
Sądzie Okręgowym w R., ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2021 r., poz. 8,
Krajowa Rada Sądownictwa (dalej także: „Rada” lub „KRS”) na podstawie art. 3 ust.

1 pkt 2 u.KRS postanowiła: przedstawić Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosek o powołanie P. K. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w R. (pkt 1) oraz nie przedstawić Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie M. P. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w R. (pkt 2).

W uzasadnieniu Rada wskazała, że na jedno wolne stanowisko sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w R., ogłoszone w Monitorze Polskim z 2021 r. pod poz. 8, zgłosili się: P. K. – sędzia Sądu Rejonowego w S.; A. M. – sędzia Sądu Rejonowego w K. oraz M. P. – sędzia Sądu Rejonowego w R. Krajowa Rada Sądownictwa umorzyła postępowanie wobec M. P. (uchwała nr 49/2021 z 16 lutego 2021 r.), z uwagi na cofnięcie zgłoszenia – kandydatka złożyła dwie karty zgłoszenia w tym postępowaniu i jedną z nich wycofała.

Krajowa Rada Sądownictwa uchwałą nr [...] z 28 lipca 2021 r. przedstawiła Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosek o powołanie P. K. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w R. u oraz nie przedstawiła wniosku o powołanie: A. M. oraz M. P. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w R.

Odwołanie od powyższej uchwały wniosła M. P. . Wyrokiem z 6 lutego 2022 r., I NKRS 149/21 Sąd Najwyższy uchylił powyższą uchwałę w punkcie 1 oraz w punkcie 2 co do M. P. i w tym zakresie przekazał sprawę Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania.

W celu przygotowania sprawy do rozpatrzenia na posiedzeniu Rady, Przewodniczący KRS wyznaczył zespół, zawiadomił Ministra Sprawiedliwości o jego powołaniu oraz o sprawach indywidualnych przekazanych zespołowi w celu przygotowania ich do rozpatrzenia na posiedzeniu Rady. Minister Sprawiedliwości nie przedstawił opinii w trybie art. 31 ust. 2b u.KRS.

Na posiedzeniu 12 maja 2022 r. zespół, po zapoznaniu się ze zgromadzonymi w sprawie materiałami – w tym z wyrokiem Sądu Najwyższego z 16 lutego 2022 r., I NKRS 149/21, wydanym w ramach niniejszej procedury nominacyjnej – i ich przeanalizowaniu, omówił szczegółowo kandydatów, odbył naradę i uznał, że materiały są wystarczające do zajęcia stanowiska w sprawie. Podczas głosowania członkowie zespołu: na P. K. oddali 3 głosy „za”,

przy braku głosów „przeciw” i „wstrzymujących się”, zaś na M. P. oddali 1 głos „za”, przy braku głosów „przeciw” i 2 głosach „wstrzymujących się”. W wyniku powyższego głosowania, zespół przyjął stanowisko o rekomendowaniu Radzie na stanowisko sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w R. P. K.. Wniosek taki, w ocenie zespołu, jest w pełni uzasadniony treścią załączonej oceny kwalifikacji, informacjami dotyczącymi posiadanego przez kandydata doświadczenia zawodowego, w tym doświadczenia w stosowaniu przepisów prawa, opiniami służbowymi, a także: opinią Kolegium Sądu Okręgowego w R.

Zespół wskazał, iż dokonując wyboru kandydata, kierował się dyspozycją art. 35 u.KRS, zgodnie z którym, jeżeli na stanowisko sędziowskie zgłosił się więcej niż jeden kandydat, zespół opracowuje listę rekomendowanych kandydatów, przy ustalaniu kolejności na liście kieruje się przede wszystkim oceną ich kwalifikacji, a ponadto uwzględniając doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, dorobek naukowy, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia, a także opinię kolegium właściwego sądu.

W uzasadnieniu stanowiska zespół wskazał, że miał na uwadze różnicę długości stażu orzeczniczego kandydatów na stanowisku asesora sądowego i sędziego sądu rejonowego, ale uznał, że staż ten jest na tyle zbliżony, że nie jest to kryterium różnicujące kandydatów w sposób rozstrzygający w niniejszym postępowaniu konkursowym. Jednocześnie z uwagi na pełnienie przez P. K. funkcji Prezesa Sądu oraz Przewodniczącego I Wydziału Cywilnego Sądu Rejonowego w S., jako niemiarodajne zespół uznał kryterium załatwalności. W tych okolicznościach, jako rozstrzygające i obiektywne kryteria przyjęto stabilność orzecznictwa oraz poziom poparcia Kolegium Okręgowego w R. W ocenie zespołu oba te kryteria, na tle całokształtu zgromadzonej w sprawie dokumentacji przemawiają (ocenione łącznie) za rekomendacją P. K.. Odnośnie do stabilności orzecznictwa tego kandydata wskazać należy, że – jak wynika z uzyskanej przez niego oceny kwalifikacji – tylko 0,02% (tj. w 4 sprawach w Sądzie Rejonowym w S.) oraz 0,14% (tj. w 2 sprawach: Sądzie Rejonowym w R.) orzeczeń wydanych przez niego w latach 2019-2020 zostało zmienionych i tylko 0,04% (tj. w 7 sprawach w Sądzie Rejonowym w R.) orzeczeń zostało uchylonych. Odnośnie

natomiast stabilności orzecznictwa M. P. z uzyskanej przez nią oceny kwalifikacji wynika, że „[w] 2019 roku zaskarżono orzeczenia w 83 sprawach, zmieniono orzeczenia w 25, nie uchylono żadnego orzeczenia z przekazaniem do ponownego rozpoznania. W 2020 roku wniesiono środki odwoławcze w 81 sprawach, zmieniono orzeczenie w 25 sprawach, nie uchylono żadnego orzeczenia z przekazaniem do ponownego rozpoznania”. Niezależnie od powyższego, P. K. uzyskał zdecydowanie wyższe (jednogłośnie) poparcie Kolegium Sądu Okręgowego w R.

Na posiedzeniu 6 czerwca 2022 r. zespół jednogłośnie podtrzymał swoje stanowisko z 12 maja 2022 r. z zastrzeżeniem, że w przypadku stabilności orzecznictwa P. K. wskazać należy prawidłowo, że tylko 0,02% (tj. w 4 sprawach w Sądzie Rejonowym w S.) oraz 0,14% (tj. w 7 sprawach w Sądzie Rejonowym w R.) orzeczeń wydanych przez niego w latach 2019-2020 zostało zmienionych i tylko 0,04% (tj. w 2 sprawach w Sądzie Rejonowym w R.) orzeczeń zostało uchylonych.

Na posiedzeniu Kolegium Sądu Okręgowego w R. P. K. uzyskał 6 głosów „za”, przy braku głosów „przeciw” i „wstrzymujących się”, zaś M. P. nie uzyskała głosów „za”, przy 3 głosach „przeciw” i 3 głosach „wstrzymujących się”. P. K. jako jedyny uzyskał zatem pozytywną opinię tego gremium. Podejmując niniejszą uchwałę Krajowa Rada Sądownictwa wzięła pod uwagę, że kandydaci spełniają wymagania ustawowe określone w art. 63 p.u.s.p.

Rada wskazała, że dokonując oceny kandydatów, kierowała się także kryteriami wymienionymi w art. 35 ust. 2 u.KRS, w tym: oceną kwalifikacyjną, doświadczeniem zawodowym, opiniami przełożonych, a także uzyskanym poparciem środowiska sędziowskiego. Po wszechstronnym rozważeniu całokształtu okoliczności sprawy Rada podzieliła stanowisko zespołu członków i uznała, że Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej zostanie przedstawiony wniosek o powołanie P. K. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w R..

W uzasadnieniu Rada przedstawiła sylwetki kandydatów.

P. K. urodził się [...] 1975 r. w R. W 1999 r. ukończył wyższe studia prawnicze na Uniwersytecie z oceną dobrą, uzyskując tytuł magistra. Od 25 listopada 2003 r. do 31 stycznia 2004 r. był zatrudniony w [...] Spółdzielni

Mieszkaniowej im. [...] na stanowisku specjalisty do spraw prawnych. Po odbyciu aplikacji sądowej w okręgu Sądu Okręgowego w R., w kwietniu 2003 r. złożył egzamin sędziowski z wynikiem ogólnym dobrym. Z dniem 1 lutego 2004 r. został mianowany asesorem sądowym w Sądzie Rejonowym w R., w którym wykonywał powierzone obowiązki orzecznicze w I Wydziale Cywilnym oraz w VII Wydziale Cywilnym. Ponadto, w latach 2006-2008 był delegowany do pełnienia obowiązków sędziego na pojedynczych sesjach w Sądzie Rejonowym w G. oraz w Sądzie Rejonowym w S. Postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 16 czerwca 2008 r. został powołany do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w R. Orzekał w VII Wydziale Cywilnym. W 2010 r. ukończył studia podyplomowe w zakresie prawa cywilnego dla sędziów sądów powszechnych. Z dniem 1 września 2019 r. został przeniesiony na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w S., w którym orzeka w I Wydziale Cywilnym. Również z dniem 1 września 2019 r. został powołany do pełnienia funkcji Prezesa tego Sądu, na okres czterech lat. Od 1 listopada 2019 r. pełni także funkcję Przewodniczącego I Wydziału Cywilnego Sądu Rejonowego w S. Ponadto w latach 2003-2004 prowadził zajęcia dydaktyczne (ćwiczenia z zakresu prawa cywilnego) w Wyższej Szkole w R. Podnosi kwalifikacje przez uczestnictwo w szkoleniach.

Ocenę kwalifikacyjną P. K. sporządziła A. B. – sędzia Sądu Okręgowego w R., która stwierdziła, że analiza spraw wykazała wysoki poziom orzecznictwa kandydata. Opiniowany podczas swojej pracy miał do czynienia z szerokim spektrum spraw: zasiedzenia, uwłaszczenia, rozgraniczenia, spory o własność, służebności, zadośćuczynienia, odszkodowania, uzgodnienia treści ksiąg wieczystych, naruszenia posiadania, przepadki pojazdów, sprawy z zakresu ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego, prawa bankowego, sprawy spadkowe, zniesienia współwłasności zabudowanych nieruchomości, podziały majątku wspólnego, z rozliczeniami nakładów i pożytków, skargi na orzeczenia referendarzy także z wydziału ksiąg wieczystych, i szereg innych. Przedstawione sprawy należały także do zawiłych pod względem stanu faktycznego i skomplikowanych pod względem stanu prawnego. Zwraca uwagę terminowość wykonywanych czynności. Z protokołów rozpraw widać, że kandydat był przygotowany do rozpraw.

Czynności na rozprawach wykonywał dokładnie i precyzyjnie. Przesłuchania stron, świadków są obszerne, jednakże skupiają się na przedmiocie tezy dowodowej. Zwraca uwagę przygotowanie się kandydata do przesłuchania. Analiza spraw wskazuje na sprawne prowadzenie postępowania przez opiniowanego, wyjaśnianie okoliczności spornych istotnych dla rozstrzygnięcia i koncentrację materiału dowodowego. Wydawane przez kandydata orzeczenia zawierały wszystkie niezbędne elementy wymagane przepisami prawa procesowego. Nie budziły zastrzeżeń tezy dowodowe. Zdaniem opiniującej, na szczególną uwagę zasługuje terminowość i poprawność sporządzania uzasadnień w terminie ustawowym; sporządzono 80,59% uzasadnień, a żadne z pozostałych uzasadnień nie zostało sporządzone po terminie bez usprawiedliwienia. W uzasadnieniach zastosowano układ określony w art. 328 § 2 k.p.c., nie były one jednak schematyczne. Kandydat wykazał się przy ich sporządzaniu umiejętnością wydobycia ze zgromadzonego w każdej ze spraw materiału dowodowego tych elementów, które stanowiły podstawę faktyczną rozstrzygnięcia. Ustalenia faktyczne były dokonane precyzyjnie. Uzasadnienia sporządzono językiem prawniczym, zawarte w nich wywody były jasne i logiczne. Niewątpliwie o poprawności tych uzasadnień, sporządzania ich językiem zrozumiałym dla stron, świadczy odsetek niezaskarżonych wyroków czy też postanowień merytorycznych w postępowaniu nieprocesowym przed sądami pierwszej instancji. Treść uzasadnień wskazuje na zdobycie przez kandydata głębokiej wiedzy z zakresu prawa cywilnego materialnego i procesowego. Zwraca uwagę okoliczność, że tylko 0,02% (Sąd Rejonowy w S.) i 0,14% (Sąd Rejonowy w R.) orzeczeń wydanych w latach 2019-2020 zostało zmienionych i 0,04% (Sąd Rejonowy w R.) zostało uchylonych. Opiniująca podniosła, że kandydat systematycznie podnosi kwalifikacje zawodowe, zwracając szczególną uwagę na zagadnienia pojawiające się z nowelizacjami, ale także nowymi problemami wynikającymi ze zmian społecznych i gospodarczych, np. problematyka jednostek uczestnictwa w otwartych funduszach emerytalnych i funduszach inwestycyjnych, praw członkowskich w spółce cywilnej i w spółkach handlowych. Dodała, że czynności opiniowanego w charakterze Przewodniczącego Wydziału są prawidłowe, w terminie. W konkluzji opiniująca wskazała, że osiągnane przez P. K.

wyniki pracy, stabilność orzecznictwa, jakość sporządzanych uzasadnień, sprawność prowadzonych postępowań i organizacja pracy (zarówno podczas orzekania w Sądzie Rejonowym w R., jak i w Sądzie Rejonowym w S.), uczestniczenie w szkoleniach podnoszących kwalifikacje, staż pracy, a także jego cechy osobowościowe, stosunek do sędziów, pracowników administracyjnych i stron postępowania, dają podstawę do stwierdzenia, że w pełni spełnił on wymogi do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego.

M. P. posiada odpowiednie kwalifikacje zawodowe, uprawniające do ubiegania się o urząd sędziego sądu okręgowego, jednak – w ocenie Rady – w niniejszej procedurze konkursowej nie spełnia wszystkich kryteriów wyboru w stopniu uzasadniającym przedstawienie do powołania Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej.

M. P. urodziła się 16 kwietnia 1975 r. w W.. Od 16 lipca do 15 września 1997 r. oraz od 15 lipca do 25 września 1998 r. pracowała w K. Spółka Cywilna z siedzibą w R. na stanowisku pracownika biurowego. W 1999 r. ukończyła wyższe studia prawnicze na Uniwersytecie z oceną bardzo dobrą, uzyskując tytuł magistra. Od 30 czerwca 1999 r. do 6 kwietnia 2001 r. była zatrudniona w Urzędzie Wojewódzkim w W., Delegaturze – Placówce Zamiejscowej w R. na stanowisku inspektora. Po odbyciu aplikacji sądowej w okręgu Sądu Okręgowego w R., w kwietniu 2003 r. złożyła egzamin sędziowski z łącznym wynikiem dobrym. Z dniem 15 grudnia 2003 r. została mianowana asesorem sądowym w Sądzie Rejonowym w R., w którym orzekała w [...] Wydziale Gospodarczym, w [...] Wydziale Ksiąg Wieczystych oraz w [...] Wydziale Grodzkim. Ponadto, w latach 2006-2008 była delegowana do pełnienia obowiązków sędziego na pojedynczych sesjach w Sądzie Rejonowym w G. oraz w Sądzie Rejonowym w S. Postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 12 września 2007 r. została powołana do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w R. Orzekała w [...] Wydziale Cywilnym oraz w [...] Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, a obecnie pełni obowiązki w [...] Wydziale Gospodarczym tego Sądu. W ukończyła studia podyplomowe w zakresie ekonomii i prawa gospodarczego. Począwszy od 2016 r. była trzykrotnie delegowana do orzekania na pojedynczych sesjach w Sądzie Okręgowym w R. Podnosi kwalifikacje zawodowe przez uczestnictwo w szkoleniach.

Ocenę kwalifikacji M. P. sporządziła A. K. – sędzia Sądu Okręgowego w R., która stwierdziła, że kandydatka w badanym okresie rozpoznawała wszystkie rodzaje spraw z zakresu właściwości wydziału gospodarczego. Przedstawione do badania sprawy, jak i te losowo wybrane spoza wykazu przedstawionego przez opiniowaną, w większości nie należały do skomplikowanych pod względem faktycznym ani prawnym, nie były też obszerne pod względem materiału dowodowego. Tylko jedna z przedstawionych spraw miała cztery tomy akt, w większości był to jeden, ewentualnie dwa tomy. Opiniująca wskazała, że uwagi budzi metodyka pracy kandydatki w przeprowadzaniu dowodu z opinii biegłych, ponieważ sprawy odraczane są na termin, który okazuje się zbyt krótki na sporządzenie opinii (w tym poszukiwanie biegłego określonej specjalności), na doręczenie odpisu opinii stronom, umożliwienie im zgłoszenia ewentualnych uwag i zastrzeżeń, zlecenie biegłemu opinii uzupełniającej, co skutkowało nieraz kilkukrotnym odwoływaniem terminów, generując czas sędziego i sekretariatu. Dodała, że w analizowanych sprawach widać duży nakład pracy kandydatki, który niejednokrotnie nie przekładał się na końcowy efekt w postaci zakończenia postępowania. W konkluzji opiniująca stwierdziła jednak, że wskazane w opinii służbowej, sporządzonej przez Prezesa Sądu Rejonowego w R., cechy kandydatki w powiązaniu z dobrymi wynikami statystycznymi pozwalają na wydanie pozytywnej opinii o jej pracy.

Pismem z 26 marca 2021 r. kandydatka zgłosiła uwagi do oceny kwalifikacji, sporządzonej przez A. K., które zostały uwzględnione przez Krajową Radę Sądownictwa.

W dalszej kolejności Rada dokonała oceny i porównania kandydatów. Rada wskazała, że oceny kandydatów dokonała na podstawie załączonych materiałów, ocenianych indywidualnie. Rada podkreśliła, że jest wyposażona w prawo swobodnej oceny zgromadzonego materiału i możliwość nadania decydującego znaczenia określonym, wybranym kryteriom ustawowym, na podstawie których podejmują uchwałę. Od stanu faktycznego konkretnej sprawy zależy, jakie kryteria są stosowane przez Radę w danym postępowaniu, w szczególności co do rozpatrywanych łącznie kryteriów, na które składają się

kwalifikacje, doświadczenie zawodowe, poparcie środowiska sędziowskiego oraz dane potwierdzające zdobycie dodatkowych kwalifikacji.

Rada podkreśliła, że uczestnicy postępowania, pretendujący do objęcia stanowiska sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w R., spełniają formalnie wszystkie kryteria wyboru, a zatem zadaniem Rady było przeprowadzenie weryfikacji i dokonanie oceny tych osób.

Rada wskazała jako kryteria przyjęte przy ocenie kandydatów: oceny kwalifikacyjne, doświadczenie zawodowe oraz w szczególności kryterium stabilności orzecznictwa. Nadto Rada uwzględniła wytyczne Sądu Najwyższego. W dalszej kolejności Rada dokonała porównania kandydatów w oparciu o ww. kryteria wyboru.

P. K. – przedstawiony do powołania – posiada doświadczenie orzecznicze, zdobyte w trakcie pracy na stanowiskach asesora sądowego (od lutego 2004 r. – Sąd Rejonowy w R.) oraz sędziego sądu rejonowego (od czerwca 2008 r. Sąd Rejonowy w R., Sąd Rejonowy w S.). Obowiązki orzecznicze łączy obecnie z pełnieniem funkcji administracyjnych w Sądzie Rejonowym w S. (Prezes Sądu, Przewodniczący [...] Wydziału Cywilnego). Kwalifikacje kandydata zostały pozytywnie ocenione w sporządzonej w ramach niniejszej procedury nominacyjnej ocenie kwalifikacji.

M. P. posiada doświadczenie orzecznicze, zdobyte w trakcie pracy na stanowiskach asesora sądowego (od grudnia 2003 r. Sąd Rejonowy w R.) oraz sędziego sądu rejonowego (od września 2007 r. Sąd Rejonowy w R.). Ponadto była trzykrotnie delegowana do orzekania na pojedynczych sesjach w Sądzie Okręgowym w R. Kwalifikacje kandydatki zostały pozytywnie ocenione w sporządzonej w ramach niniejszej procedury nominacyjnej ocenie kwalifikacji, przy czym opiniująca sformułowała zastrzeżenia odnośnie do metodyki pracy kandydatki w zakresie przeprowadzania dowodu z opinii biegłych.

Krajowa Rada Sądownictwa dokonała wszechstronnej analizy zgromadzonych w sprawie materiałów i uznała, że minimalnie krótszy staż orzeczniczy P. K. łącznie na stanowisku asesora sądowego i sędziego sądu rejonowego nie może być czynnikiem obniżającym bardzo wysoką ogólną ocenę jego kandydatury. P. K. spełnia bowiem wszelkie wymagania ustawowe, w tym

także w zakresie długości wymaganego stażu pracy, stawiane osobom ubiegającym się o stanowisko sędziego okręgowego, a całokształt okoliczności sprawy przemawia za wyższością jego kandydatury. Krajowa Rada Sądownictwa, z uwagi na pełnienie przez P. K. funkcji Prezesa Sądu oraz Przewodniczącego [...] Wydziału Cywilnego Sądu Rejonowego w S., uznała za niemiernodajne w niniejszym postępowaniu konkursowym kryterium załatwialności.

Wobec powyższego, jako rozstrzygające i obiektywne kryteria Krajowa Rada Sądownictwa przyjęła stabilność orzecznictwa oraz poziom poparcia, udzielony kandydatom przez Kolegium Sądu Okręgowego w R. Zdaniem Rady kryteria te – na tle całokształtu zgromadzonej w niniejszej sprawie dokumentacji – przemawiają (ocenione łącznie) za kandydaturą P. K., który wypełnia je w wyższym stopniu. Odnośnie do stabilności orzecznictwa tego kandydata wskazać należy, że: tylko 0,02% (tj. 4 sprawy w Sądzie Rejonowym w S.) oraz 0,14% (tj. 7 spraw w Sądzie Rejonowym w R.) orzeczeń wydanych przez niego w latach 2019-2020 zostało zmienionych i tylko 0,04% (tj. 2 sprawy w Sądzie Rejonowym w R.) orzeczeń zostało uchylonych. Odnośnie natomiast do stabilności orzecznictwa M. P., to w 2019 r. zmieniono orzeczenia w 25 sprawach i nie uchylono żadnego orzeczenia z przekazaniem do ponownego rozpoznania; w 2020 r. zmieniono orzeczenie w 25 sprawach i nie uchylono żadnego orzeczenia z przekazaniem do ponownego rozpoznania.

Zdaniem Rady wiedza teoretyczna, jaką posiada P. K., w połączeniu z doświadczeniem praktycznym w stosowaniu prawa, zdobytym w pracy orzeczniczej w charakterze asesora sądowego i sędziego sądu rejonowego, dają gwarancję należytego wykonywania przez niego urzędu sędziego sądu okręgowego.

W ocenie Rady, te wszystkie okoliczności zadecydowały o uznaniu P. K. za kandydata spełniającego w niniejszej procedurze konkursowej kryteria wyboru w stopniu uzasadniającym przedstawienie Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej do powołania.

Krajowa Rada Sądownictwa uwzględniła także opinię Kolegium Sądu Okręgowego w R. Na posiedzeniu 14 maja 2021 r. Kolegium Sądu Okręgowego w R. jednogłośnie pozytywnie zaopiniowało P. K. (6 głosów „za”, 0 głosów „przeciw”, 0 głosów „wstrzymujących się”) oraz negatywnie zaopiniowało M. P. (0 głosów „za”,

3 głosy „przeciw”, 3 głosy „wstrzymujące się”). P. K. uzyskał zatem jednogłośnie pozytywną opinię tego gremium, podczas gdy M. P. została zaopiniowana negatywnie nie uzyskując w ogóle głosów „za”.

W ocenie Krajowej Rady Sądownictwa P. K. posiada wysokie kwalifikacje merytoryczne oraz doświadczenie zawodowe, a także wszechstronną, stale pogłębianą wiedzę prawniczą, którą umiejętnie wykorzystuje, dając rękojmię należytego wykonywania obowiązków orzeczniczych na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w R.

O przedstawieniu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej P. K. zadecydował całokształt okoliczności sprawy, a w szczególności poziom stabilności orzecznictwa oraz jednogłośnie pozytywna opinia Kolegium Sądu Okręgowego w R.

Powyższe okoliczności spowodowały, że w trakcie posiedzenia Krajowej Rady Sądownictwa 8 czerwca 2022 r.: na P. K. oddano 15 głosów „za”, nie oddając głosów „przeciw” ani „wstrzymujących się” (przy udziale 15 osób), w rezultacie czego uzyskał wymaganą bezwzględną większość głosów; na M. P. oddano 6 głosów „za” oraz 1 głos „przeciw”, przy 8 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 15 osób), w rezultacie czego nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów. Mając na uwadze wyniki głosowania, Krajowa Rada Sądownictwa podjęła uchwałę jak na wstępie.

M. P. (dalej: „Odwołująca się”), na podstawie art. 44 ust. 1 u.KRS, zaskarżyła powyższą uchwałę w całości z powodu jej sprzeczności z prawem. Odwołująca się zarzuciła:

I. obrazę prawa materialnego:

1. przepisów art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji RP, art. 14 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, art. 1 ust. 1 Protokołu Nr 12 do EKPCz art. 41 ust. 1 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej nakazujących sprawiedliwe oraz równe traktowanie i zakazujących dyskryminacji – poprzez niesprawiedliwe, nierówne oraz dyskryminujące traktowanie skarżącej;

2. naruszenie art. 2 i art. 60 Konstytucji RP poprzez niedokonanie oceny kandydatów na podstawie przejrzystych kryteriów awansu, które odpowiadałyby zasadom równego dostępu do służby publicznej, zasadom równego traktowania oraz zasadom demokratycznego państwa prawa urzeczywistniającego zasady

sprawiedliwości społecznej, w wyniku czego KRS przedstawiła Prezydentowi RP wnioski o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisko Sędziego Sądu Okręgowego w R. innego uczestnika a nie Odwołującej się, posiadającej od wybranego kandydata wyższe kwalifikacje,

3. naruszenie art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej, art. 15 ust. 1 i ust. 3 akapit drugi Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej i art. 41 ust. 1 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, ustanawiających zasadę otwartości organów Państwa Członkowskiego UE podczas gdy postępowanie przeprowadzone w przedmiocie przedstawienia Prezydentowi RP na wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Okręgowym w R. narusza zasadę otwartości i transparentności działania organu ją przeprowadzającego, tj. Krajowej Rady Sądownictwa, ponieważ kryteria przyjęte przez Radę za podstawę opiniowania nie były przejrzyste i różniły się w stosunku do poszczególnych kandydatów, a postępowanie przed Radą było nietransparentne;

II. naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść uchwały, tj.

1. przepisów art. 33 ust. 1, art. 35 ust. 2, art. 42 ust. 1 u.KRS poprzez rażąco dowolną ocenę dowodów dokonaną przez Radę opiniującą w składzie kolegiальnym i oparcie rozstrzygnięcia na podstawach niezgodnych z rzeczywistym stanem rzeczy,

2. przepisów art. 33 ust. 1, art. 35 ust. 2 pkt 1 u.KRS poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny kandydatury Odwołującej się w oparciu o materiał będący przedmiotem tej oceny i przez to uznanie, że w mniejszym, a przez to niewystarczającym stopniu spełnia ona przesłanki do powołania na stanowisko sędziego sądu okręgowego, pomimo braku jakichkolwiek podstaw do wyciągnięcia takiego wniosku, a wręcz wbrew oczywistym podstawom do wyciągnięcia wniosków przeciwnych,

3. przepisu art. 33 ust. 1 u.KRS poprzez jego niezastosowanie oraz art. 35 ust. 2 pkt 1 u.KRS przez jego błędną wykładnię, co doprowadziło do nierozpatrzenia sprawy w sposób wszechstronny, nakazany powołanymi przepisami, jak również pominięcie istotnej części kompetencji posiadanych przez skarżącą, jej doświadczenia zawodowego i dorobku orzeczniczego, a którymi

nie mógł się wykazać wskazany przez Radę do przedstawienia kandydat, co skutkowało wydaniem uchwały rażąco dowolnej i w takim samym stopniu sprzecznej z dostępnym KRS materiałem dowodowym, co doprowadziło do wybrania kandydata o kwalifikacjach niższych od kwalifikacji skarżącej, co do którego Rada wystąpiła do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w R.,

4. przepisu art. 35 ust. 2 u.KRS w zw. z art. 57b § 1 p.u.s.p. poprzez oparcie się na ocenie kwalifikacyjnej kontrkandydata Piotra Korczyńskiego, nie spełniającej wymogów przewidzianych w art. 57b § 1 p.u.s.p. i przez to niepełnej, pobieżnej, nieobiektywnej i nie popartej rzeczowymi argumentami, a przede wszystkim nie zawierającej wszechstronnej i całościowej oceny pracy w zakresie pełnionych funkcji Przewodniczącego Wydziału i Prezesa Sądu Rejonowego w S., co skutkowało wydaniem uchwały rażąco niesprawiedliwej i dowolnej, całkowicie pomijającej kwalifikacje, doświadczenie, dorobek oraz osiągnięcia zawodowe Odwołującej się, nie mającej pokrycia w obiektywnych faktach i doprowadziło do wybrania kandydata o niższych kwalifikacjach i zdecydowanie mniejszym dorobku orzecznictwa oraz doświadczeniu zawodowym od Odwołującej się, co do którego Rada wystąpiła do Prezydenta.

Odwołująca wniosła o uchylenie zaskarżonej uchwały w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Krajowej Radzie Sądownictwa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołanie, jako zasadne, zasługiwało na uwzględnienie, co skutkowało uchyleniem zaskarżonej uchwały w całości i przekazaniem sprawy do ponownego rozpatrzenia Krajowej Radzie Sądownictwa.

Zgodnie z art. 44 ust. 1 zd. 1 u.KRS, uczestnik postępowania może odwołać się do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały Rady z prawem, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej. Stosownie do art. 44 ust. 3 u.KRS do postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawach z odwołań od uchwał Rady stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej,

z wyłączeniem art. 87¹ k.p.c. Zgodnie natomiast z art. 398¹³ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje odwołanie w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw, a z urzędu bierze pod rozagę tylko nieważność postępowania. Stosownie zaś do treści art. 44 ust. 1 zd. pierwsze u.KRS odwołanie można wnieść z powodu sprzeczności uchwały z prawem, a zatem zarówno z prawem materialnym, jak i z przepisami postępowania (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 12 maja 2021 r., I NKRS 34/21 i przywołane tam orzecznictwo).

Z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika jednoznacznie, że w postępowaniu z odwołania od uchwały KRS przepisy k.p.c. o skardze kasacyjnej stosuje się odpowiednio, co wyklucza możliwość stosowania przy rozpoznawaniu tychże spraw art. 398⁹ k.p.c., a w konsekwencji odwołanie od uchwały KRS nie jest poddawane przedsądowi, co wyklucza konieczność zawarcia w odwołaniu wniosku o przyjęcie go do rozpoznania i jego uzasadnienia. W tym zakresie wniosek Odwołującej się pozostawiono bez rozpoznania. Odwołanie musi natomiast spełniać pozostałe wymagania z art. 398⁴ § 1 k.p.c., tj. zawierać: oznaczenie uchwały KRS wraz ze wskazaniem, czy jest ona zaskarżona w całości, czy w części, przytoczenie podstaw odwoławczych i ich uzasadnienie, wniosek o uchylenie uchwały z oznaczeniem zakresu żadanego uchylenia. Odwołanie M. P. spełnia wszystkie ww. wymagania, wobec czego podlegało ono rozpoznaniu.

Przedmiotem ochrony wynikającej z art. 60 Konstytucji RP jest przede wszystkim formalny aspekt dostępu do służby, a więc związany z przestrzeganiem jednolitych kryteriów i procedur postępowania, a nie sama ocena kwalifikacji czy też wiarygodności danej osoby z punktu widzenia kryteriów stosowanych w ramach tego postępowania. Celem art. 60 Konstytucji RP jest zapewnienie równości szans dla osób podejmujących starania o pełnienie funkcji w służbie publicznej; realizacja art. 60 Konstytucji RP z jednej strony wymaga od ustawodawcy ustanowienia regulacji materialnoprawnych, określających przejrzyste kryteria selekcji kandydatów i obsadzania poszczególnych stanowisk w służbie publicznej, a z drugiej strony nakazuje stworzenie odpowiednich gwarancji proceduralnych, zapewniających weryfikowalność decyzji w sprawie naboru do służby. Brak odpowiednich procedur kontrolnych i odwoławczych

stanowić może istotną przeszkodę w stosowaniu przyjętych reguł, a tym samym naruszać będzie konstytucyjny wymóg traktowania starających się o dostęp do służby na jednakowych zasadach (zob. wyroki TK: z 27 maja 2008 r., SK 57/06, OTK-A 2008, nr 4, poz. 63; z 29 listopada 2007 r., SK 43/06, OTK-A 2007, nr 10, poz. 130; z 8 kwietnia 2002 r., SK 18/01, OTK ZU 2002, nr 2, poz. 16; z 14 grudnia 1999 r., SK 14/98, OTK ZU 1999, nr 7, poz. 163; z 9 czerwca 1998 r., K 28/97, OTK ZU 1998, nr 4, poz. 50).

Ochrona sądowa udzielana kandydatowi na określone stanowisko sędziowskie, dokonywana przy uwzględnieniu art. 60 Konstytucji RP, winna obejmować kontrolę postępowania przed Radą pod względem jego zgodności z prawem, a więc musi być ograniczona do oceny zgodności z prawem zastosowanej *in casu* procedury oceny kandydatury bądź kandydatur i w efekcie przedstawienia Prezydentowi RP wniosku o powołanie lub odmowy objęcia danego kandydata takim wnioskiem. Artykuł 32 ust. 1 Konstytucji RP statuuje z kolei zasadę równości wszystkich wobec prawa i równości traktowania wszystkich przez władze publiczne oraz zakazuje dyskryminacji w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny. Dlatego kontrola sądowa postępowania przed Radą w zakresie jej zgodności z tym przepisem powinna sprowadzać się do oceny, czy wszyscy kandydaci uczestniczący w procedurze konkursowej byli traktowani jednakowo oraz czy żaden z nich nie był w jakikolwiek sposób dyskryminowany.

Katalog kryteriów, określony w art. 35 u.KRS, nie ma charakteru wyczerpującego, nie stanowi również hierarchii kryteriów, a Rada sama decyduje, które kryteria w danym postępowaniu nominacyjnym uzna za kluczowe. Ocena doboru kryteriów, a także znaczenie przywiązywane do poszczególnych kryteriów przy ocenie poszczególnych kandydatów stanowi wyłączną kompetencję Rady (wyrok Sądu Najwyższego z 5 września 2013 r., III KRS 210/13). Uznanie KRS oznacza, że w określonym stanie faktycznym kilka alternatywnych decyzji dotyczących wyboru kandydata przedstawianego z wnioskiem o powołanie do Prezydenta RP może być dopuszczalnych, a sama okoliczność, że zewnętrzny obserwator (w tym również Sąd Najwyższy) postrzegałby innego kandydata jako wypełniającego oceniane łącznie przesłanki wymienione w art. 35 ust. 2 u.KRS

w stopniu uzasadniającym przedstawienie Prezydentowi RP wniosku o jego powołanie, nie jest wystarczająca dla stwierdzenia sprzeczności uchwały z prawem. Nie oznacza to jednak, że swoboda wyboru osób, które zostaną przedstawione Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej jest nieograniczona, wybór kandydatów nie może pomijać zgromadzonej w sprawie dokumentacji (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 20 listopada 2019 r., I NO 19/19). W świetle regulacji ustawowej oraz bogatego orzecznictwa Sądu Najwyższego (wskazanego wyżej) Rada nie proceduje na zasadzie nieskrępowanego swobodnego uznania, ale przeprowadza rzetelnie postępowanie, stosując kryteria ustawowe oraz kryteria przez siebie wskazane, mając przy tym na uwadze cel konkretnego postępowania. Kryteria wskazane i zastosowane przez Radę powinny poddawać się weryfikacji i koncentrować na znajomości materii lub cechach, które mogą być użyteczne na stanowisku sędziego, którego dotyczy postępowanie konkursowe. W przeciwnym razie może dojść do naruszenia zarówno ustawowych (regulujących ustrój sądownictwa i KRS), jak i gwarancji konstytucyjnych.

Analiza zaskarżonej uchwały prowadzi do wniosku, że podniesione przez Odwołującą się zarzuty są zasadne. W uzasadnieniu uchwały KRS wskazała dwa kryteria, które zdecydowały o wyborze P. K., tj. stabilność orzeczniczą oraz opinię kolegium sędziowskiego. Rada wyjaśniła, że zastosowanie pozostałych kryteriów nie mogło być podstawą wyboru w niniejszej procedurze nominacyjnej. W ocenie Rady z uwagi na bardzo zbliżony staż orzeczniczy kryterium decydującym nie mogło być doświadczenie zawodowe, natomiast z uwagi na pełnioną przez P. K. funkcję Prezesa Sądu Rejonowego oraz Przewodniczącego [...] Wydziału Cywilnego, kryterium decydującym nie mogło być kryterium załatwialności spraw. Wobec treści art. 35 u.KRS, zgodnie z którym Rada, dokonując wyboru kandydata kieruje się m.in.: oceną kwalifikacji, doświadczeniem zawodowym, w tym doświadczeniem w stosowaniu prawa, dorobkiem naukowym, opiniami przełożonych, rekomendacjami, publikacjami i innymi dokumentami, a także poparciem środowiska sędziowskiego, brak jest podstaw do uznania, że Rada zastosowała kryteria ustawowe. Nie ulega wątpliwości, że stabilność orzecznicza jest istotnym elementem oceny kwalifikacji kandydata oraz danych statystycznych. Nie może jednak samoistnie i w oderwaniu od pozostałych kryteriów, stanowić

podstawy wyboru kandydata na urząd sędziego w postępowaniu nominacyjnym. Nadto wskazać należy, że dane statystyczne podane w uzasadnieniu zostały zinterpretowane w sposób nieprawidłowy i wprowadzający w błąd. Dane wobec P. K. zostały podane w ujęciu procentowym, natomiast wobec M. P. – w ujęciu liczbowym. Gdyby dane statystyczne odnoszące się do działalności orzeczniczej P. K. były prawdziwe, wynikałoby z nich, że rozpoznał on ok. 70 000 spraw. Powyższe z pewnością powinno zwrócić uwagę Zespołu, który jest odpowiedzialny za przygotowanie sprawy do rozpoznania. Zespół nie dość, że nie zweryfikował powyższych danych, to jeszcze oparł na nich rekomendację dla P. K., a w dalszej konsekwencji fałszywe dane stanowiły podstawę wyboru P. K. i przedstawienia go Prezydentowi RP, jako kandydatowi rekomendowanemu na urząd sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w R. Zadaniem Zespołu jest weryfikacja wszystkich zgromadzonych materiałów pod względem formalnym, następnie ich dogłębna analiza, której rezultatem jest rekomendowanie kandydata lub sporządzenie listy rankingowej kandydatów. W przypadku stwierdzenia, że w sprawie występują braki formalne, braki w materiale wymagające uzupełnienia, Zespół zwraca się o nadesłanie brakujących dokumentów. W okolicznościach niniejszej sprawy nie ulega wątpliwości, że Zespół powinien był zwrócić się do opiniującego o uzupełnienie oceny kwalifikacji P. K. z uwagi na istotne błędy dotyczące interpretacji danych statystycznych zawartych w opinii. Powyższe stanowi rażące naruszenie prawa, które skutkować musi uchYLENIEM zaskarżonej uchwały w całości. Rada dokonała wyboru kierując się kryterium pozaustawowym, tj. stabilnością orzecniczą, która ustalona została w oparciu o nieprawidłową interpretację danych statystycznych.

Zważyć także należy, że pojęcie doświadczenia zawodowego jest pojęciem znacznie szerszym od wskazanego przez Radę w uzasadnieniu „stażu orzeczniczego”. Rada z jednej strony wskazała, że z uwagi na pełnione przez P. K. funkcje: Prezesa Sądu Rejonowego i Przewodniczącego Wydziału [...] Cywilnego, kryterium załatwialności nie może być kryterium decydującym. Z drugiej strony ustala jako kryterium decydujące stabilność orzecniczą, pomijając zupełnie różnorodność doświadczenia zawodowego obojga kandydatów, w tym

doświadczenie Odwołującej się w pionie pracy i ubezpieczeń społecznych, którego dotyczy niniejszy konkurs.

Powyższe rozważania wskazują jednoznacznie, że Rada nie zastosowała wytycznych zawartych w uzasadnieniu wyroku z 16 lutego 2022 r., I NKRS 149/21. Przytoczenie fragmentów uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego nie jest równoznaczne z zastosowaniem zawartych w nim wytycznych. Z treści uzasadnienia zaskarżonej uchwały wynika jednoznacznie, że Rada zapoznała się z treścią uzasadnienia ww. wyroku, jednak zamiast dokonać ponownej analizy materiałów zgromadzonych w sprawie i na tej podstawie dokonać wyboru kandydata na urząd sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w R., Rada skupiła się wyłącznie na wybraniu kryteriów różnicujących kandydatów. Podkreślić należy, że kryteria wskazane w art. 35 u.KRS mają charakter fundamentalny a nie pomocniczy, a Rada ma obowiązek ich stosowania w sposób zapewniający uczestnikom postępowania nominacyjnego gwarancji konstytucyjnych.

Z istoty demokratycznego państwa prawnego (art. 2 i 7 Konstytucji RP) wynika obowiązek stosowania przez wszystkie organy państwa rzetelnych i transparentnych procedur. Rzetelność i transparentność procedur przejawia się m.in. w uzasadnieniach rozstrzygnięć, które realizują ważne funkcje, w tym wymuszają samokontrolę organu, który musi wykazać, że rozstrzygnięcie jest materialnie i formalnie prawidłowe oraz odpowiada wymogom sprawiedliwości; dokumentuje argumenty przemawiające za przyjętym rozstrzygnięciem; służy indywidualnej akceptacji rozstrzygnięcia; umacnia poczucie zaufania społecznego i demokratycznej kontroli nad organami władzy; wzmacnia bezpieczeństwo prawne; jest podstawą kontroli zewnętrznej w szczególności sprawowanej przez sądy krajowe, a także sądy międzynarodowe (zob. wyroki TK z: 16 stycznia 2006 r., SK 30/05; 30 maja 2007 r., SK 68/06; 31 marca 2005 r., SK 26/02 oraz postanowienie TK z 11 kwietnia 2005 r., SK 48/04). Z treści uzasadnienia zaskarżonej uchwały nie wynika, aby Rada dokonała wyboru kandydata w niniejszym postępowaniu nominacyjnym na podstawie kryteriów ustawowych, z zachowaniem gwarancji konstytucyjnych uczestników tego postępowania.

Reasumując, sposób procedowania Rady, w szczególności prace Zespołu przygotowującego sprawę do rozpatrzenia na podstawie oceny kwalifikacji P. K., wymagającej uzupełnienia z uwagi na nieprawidłową interpretację danych statystycznych, mających decydujący wpływ na ocenę kandydatów, w ocenie Sądu Najwyższego, naruszyły zasady równego dostępu do służby publicznej oraz równego traktowania kandydatów. Tym samym, że doszło do naruszenia art. 2, art. 32 i art. 60 Konstytucji RP.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.KRS uchylił zaskarżoną uchwałę w całości i przekazał sprawę Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania.

Rada, ponownie rozpatrując kandydatury w postępowaniu nominacyjnym na urząd sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w R. zobowiązana jest do dokonania ich oceny na podstawie przejrzystych kryteriów, określonych w art. 35 u.KRS, w procedurze spełniającej standardy równego dostępu do służby publicznej oraz zasady równego traktowania.